Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Cyllideb Comisiwn y Cynulliad
2013–14

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

National Assembly for Wales

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Etholwyd Comisiynwyr y Cynulliad gan yr Aelodau yn y Cyfarfod Llawn ar 25 Mai 2011. Ynghyd â'r Llywydd, sy'n cadeirio'r Comisiwn, y Comisiynwyr yw Peter Black AC, Angela Burns AC, Sandy Mewies AC a Rhodri Glyn Thomas AC.

Y Comisiynwyr a'u rôl | Cynulliad Cenedlaethol Cymru	
Portffolio	**Comisiynydd**
Llywydd a Chadeirydd y Comisiwn, gan gymryd y prif gyfrifoldeb am gyfathrebu a datblygiad proffesiynol yr Aelodau a'u staff.	Rosemary Butler AC
Y gyllideb, llywodraethu, gan gynnwys aelodaeth y Pwyllgor Archwilio. Cysylltiadau â'r Bwrdd Taliadau. Gwella gwasanaethau i'r Aelodau. Y Comisiwn fel cyflogwr staff y Cynulliad.	Angela Burns AC
TGCh, darlledu ac e-ddemocratiaeth. Ystâd y Cynulliad a Chynaliadwyedd.	Peter Black AC
Gwasanaethau addysg, cyswllt cyntaf, siop y Cynulliad, arlwyo a diogelwch. Cyfleusterau'r Cynulliad. Swyddogaethau statudol y Comisiwn mewn perthynas â'r Gymraeg.	Sandy Mewies AC
Swyddogaethau a pholisi'r Comisiwn mewn perthynas â'r Gymraeg. Y Gwasanaethau Cyfreithiol a Rhyddid Gwybodaeth.	Rhodri Glyn Thomas AC

Y Pedwerydd Cynulliad - dogfennau perthnasol ar ein gwefan

Strategaeth y Comisiwn ar gyfer y Pedwerydd Cynulliad
www.assemblywales.org/cy/fourth_commission_strategy.pdf

Materion o Bwys i'r Pedwerydd Cynulliad
www.assemblywales.org/cy/bus-assembly-publications-key-issues.htm

Cyllideb Comisiwn y Cynulliad 2012-13
www.assemblywales.org/cy/about_us-commission_budgets.htm

Penderfyniad y Bwrdd Taliadau i Aelodau'r Cynulliad
www.assemblywales.org/cy/remuneration_board.htm

Adroddiad blynyddol a chyfrifon 2011-2012
www.assemblywales.org/cy/about_us-annual-reports.htm

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Cyllideb Comisiwn y Cynulliad
2013–14

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

National Assembly for Wales

Cynnwys

Rhagair 1

01. Comisiwn y Cynulliad 3

02. Cost y Cynulliad Cenedlaethol 4

03. Y Pedwerydd Cynulliad - ar waith 5

04. Gwasanaethau Seneddol o'r Radd Flaenaf 8

05. Buddsoddiadau Strategol mewn TGCh 12

06. Man Cyfarfod i Gymru 14

07. Y gyllideb i ariannu Penderfyniad y Bwrdd Taliadau Annibynnol ar gyfer Aelodau'r Cynulliad 16

08. Cwmpas y Gyllideb 18

Atodiad 1 Gwybodaeth Ariannol 20

Atodiad 2 Rhestr termau 22

Rhagair

Wrth baratoi ein cyllideb ar gyfer 2013-14, nod y Comisiwn yw sicrhau bod ansawdd y gwasanaeth cymorth a gaiff y Cynulliad yn ei alluogi i ddefnyddio ei bwerau deddfu ehangach yn llawn, a sicrhau bod dyheadau pobl Cymru ynghylch y Cynulliad yn cael eu gwireddu. Rydym o'r farn fod y gyllideb yn bris priodol i'w dalu i ddarparu cymorth o ran deddfu, craffu ar waith y Llywodraeth, a chynrychiolaeth ddemocrataidd.

Ar ddechrau'r Pedwerydd Cynulliad, bu inni gyflwyno ein cynlluniau gwariant tair blynedd i gyflawni ein nodau strategol. Cefnogwyd y cynlluniau hynny gan Bwyllgor Cyllid y Cynulliad, a'r Cynulliad cyfan.

Eleni, rydym yn cadw at y trywydd y gwnaethom ei bennu yn y cynllun tair blynedd hwnnw. Mae cyllideb 2013-14 yn cyd-fynd yn union â'r lefel a nodwyd gennym y llynedd. Drwy arwain, a thrwy reoli ein hadnoddau yn ofalus, byddwn yn darparu cymorth seneddol o'r ansawdd ofynnol i'r Cynulliad gan ddefnyddio'r un cyfanswm o arian, mewn termau real, ag a ddyrannwyd i'r Comisiwn dair blynedd yn ôl. (Gweler Atodiad 1.)

Mae sefyllfa gyfansoddiadol newydd y Cynulliad ar ôl y refferendwm yn 2011 yn atgyfnerthu'r ffaith bod angen cymorth seneddol o'r radd flaenaf. Bydd hyn yn cael ei danseilio oni fydd y Comisiwn yn sicrhau bod cyllideb addas ar gael. Fel y nodwyd gennym y llynedd, yn ystod y Pedwerydd Cynulliad bydd y dull hwn yn galluogi'r Comisiwn i:

- gryfhau'r cyngor a'r gwasanaethau arbenigol sydd ar gael i'r Aelodau fel y bydd y gwaith o graffu ar bolisi, cyllid a deddfwriaeth Llywodraeth Cymru yn fwy treiddgar, yn fwy adeiladol ac yn fwy deallus;
- sicrhau bod gan Aelodau unigol y cymorth sydd ei angen arnynt i hyrwyddo eu cynigion eu hunain ar gyfer newid polisi a newid deddfwriaethol; a
- chreu amgylchedd a fydd yn galluogi'r cyhoedd yng Nghymru i gymryd mwy a mwy o ran yng ngwaith y Cynulliad.

Drwy arwain, a thrwy reoli ein hadnoddau yn ofalus, byddwn yn darparu cymorth seneddol o'r ansawdd ofynnol i'r Cynulliad gan ddefnyddio'r un cyfanswm o arian, mewn termau real, ag a ddyrannwyd i'r Comisiwn dair blynedd yn ôl.

Mae rhaglen Gwerth am Arian ar waith i sicrhau y gallwn ddangos bod yr holl gyllid cyhoeddus a gaiff ei wario i gefnogi'r Cynulliad yn cael ei wario yn y ffordd orau, drwy sicrhau bod adnoddau ar gael a'u bod yn cael eu defnyddio yn y modd mwyaf priodol wrth ddarparu gwasanaethau effeithiol i'r Cynulliad ac i bobl Cymru.

Wrth wneud ein penderfyniadau ar strategaeth gyllidebol y Pedwerydd Cynulliad, bu'r Comisiwn yn ystyried y canlyniadau a fyddai'n deillio o wneud rhagor o doriadau. Bu inni wrthod gwneud hyn, oherwydd yr effaith niweidiol y byddai'n debygol o'i chael ar wasanaethau ac ar gontractwyr a'u staff. Tynnodd adborth gan Aelodau'r Cynulliad sylw at bryderon sylweddol am doriadau a fyddai wedi cael effaith gynyddol negyddol ar ansawdd a chwmpas y gwasanaethau a ddarperir i'r Aelodau, yn enwedig yng nghyswllt darparu cymorth seneddol.

Bydd ein cyllideb arfaethedig yn parhau â'r un berthynas â bloc Cymru (0.3%) ag a fu ers sawl blwyddyn. Ym mhob blwyddyn o'r Pedwerydd Cynulliad, byddwn yn gwario llai, mewn termau real, na lefel ein cyllid yn 2010-11.

Credwn fod hwn yn ddull pwyllog, cytbwys o weithredu yng nghyswllt cyllideb y Comisiwn, a'i fod yn peri'r budd gorau i'r Cynulliad ac i Gymru.

Rosemary Butler,
Y Llywydd a Chadeirydd Comisiwn y Cynulliad

Angela Burns, Comisiynydd	**Peter Black, Comisiynydd**	**Sandy Mewies, Comisiynydd**	**Rhodri Glyn Thomas, Comisiynydd**

01. Comisiwn y Cynulliad

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw’r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a’i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Mae Comisiwn y Cynulliad yn gwasanaethu'r Cynulliad i feithrin sefydliad democrataidd cryf, hygyrch a blaengar a deddfwrfa sy'n darparu'n effeithiol ar gyfer pobl Cymru.

Nodau strategol y Comisiwn ar gyfer y Pedwerydd Cynulliad yw:

– **Darparu cefnogaeth seneddol o'r radd flaenaf**
Mae'r Cynulliad mewn sefyllfa gyfansoddiadol newydd, a byddwn yn cynnig cefnogaeth briodol i alluogi Aelodau'r Cynulliad i ymdopi â'r heriau newydd y maent yn eu hwynebu.

– **Ymgysylltu â phobl Cymru**
Byddwn yn creu amgylchedd sy'n annog diddordeb yng ngwaith y Cynulliad ac sy'n hwyluso pobl i ymgysylltu â swyddogaethau deddfu, craffu a chynrychioli'r Cynulliad. Byddwn yn ymgysylltu'n frwd ac eang, ac yn sicrhau bod y Cynulliad yn cael budd o'r egni creadigol sy'n deillio o'r ymgysylltiad hwnnw.

– **Hyrwyddo Cymru**
Drwy weithio fel llysgennad i Gymru dros y byd, byddwn yn gwneud y mwyaf o gyfleoedd yn y DU a thramor i hybu Cymru a gwaith y Cynulliad, a chwarae ein rhan yn natblygiad democratiaeth seneddol mewn gwledydd eraill dros y byd.

– **Defnyddio adnoddau'n ddoeth**
Byddwn yn gwneud y buddsoddiadau angenrheidiol i sicrhau bod gan y Cynulliad yr adnoddau llawn i weithredu'n effeithiol fel senedd sydd â phwerau deddfu newydd. Ar yr un pryd, byddwn yn atgyfnerthu hyder Aelodau'r Cynulliad a phobl Cymru yn y ffordd y byddwn yn darparu gwasanaethau ac yn rheoli costau drwy wneud defnydd da o arian y trethdalwr. Byddwn yn rheoli ein hadnoddau er mwyn darparu gwasanaeth cyhoeddus hanfodol mewn ffordd fwy effeithlon a chan gynnig gwell gwerth am arian.

Bydd y Comisiwn yn arfer ei swyddogaethau yn unol ag egwyddorion statudol: gydag ystyriaeth briodol i'r egwyddor y dylid sicrhau cyfle cyfartal i bawb; ystyriaeth briodol i'r egwyddor o hybu datblygu cynliadwy; a, chyn belled â'i bod yn briodol o dan yr amgylchiadau ac yn ymarferol resymol, bod y Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal.

375
Aelodau staff Comisiwn y Cynulliad

5,000
Teithiau a drefnwyd i ymwelwyr i'r Senedd yn 2011-12.

9,000
Taliadau a wnaed yn 2011-12.

107,225
Cwestiynau'r Cynulliad

02. Cost y Cynulliad Cenedlaethol

Cost y Cynulliad Cenedlaethol yn 2013-14

£49.5 miliwn

0.3%

o'r £15 biliwn sydd ym mloc Cymru

I roi cyllideb y Comisiwn yn ei chyd-destun, 0.3% o'r holl gyllid a ddaw i Gymru o dan 'floc Cymru' ydyw, sef tua £15 biliwn y flwyddyn. Mae bron yr holl arian hwnnw yn ariannu'r gwaith o ddarparu gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru yn sgîl penderfyniadau Llywodraeth Cymru. Rôl y Cynulliad yw craffu ar waith a gwariant Llywodraeth Cymru, a'u herio; deddfu i Gymru; a chynrychioli buddiannau pobl Cymru. Caiff y gost o wneud hyn ei ariannu gan gyllideb y Comisiwn, sef £49.5 miliwn (2013-14), sy'n cynnwys:

– £13.7 miliwn i ddarparu'r gyllideb yng nghyswllt Penderfyniad y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad. Mae'r Penderfyniad yn nodi'r manylion ynghylch cyflogau Aelodau'r Cynulliad, cyflogau eu staff cymorth, a'r costau sy'n ymwneud â rhedeg eu swyddfeydd etholaethol/rhanbarthol ledled Cymru. Mae cyflogau'r Aelodau wedi cael eu rhewi ar y lefel yr oeddent yn 2011 tan o leiaf 2015;
– £16.3 miliwn i dalu costau cyflogi staff y Comisiwn;
– £19.5 miliwn i dalu am fuddsoddiadau a chostau cynnal y Senedd ac ystâd y Cynulliad, costau TGCh a chyflenwadau a gwasanaethau eraill.

Caiff y costau eu cymharu â chostau'r gyllideb flaenorol yn Atodiad 1.

Cost y Cynulliad Cenedlaethol yn 2013-14: £49.5 miliwn

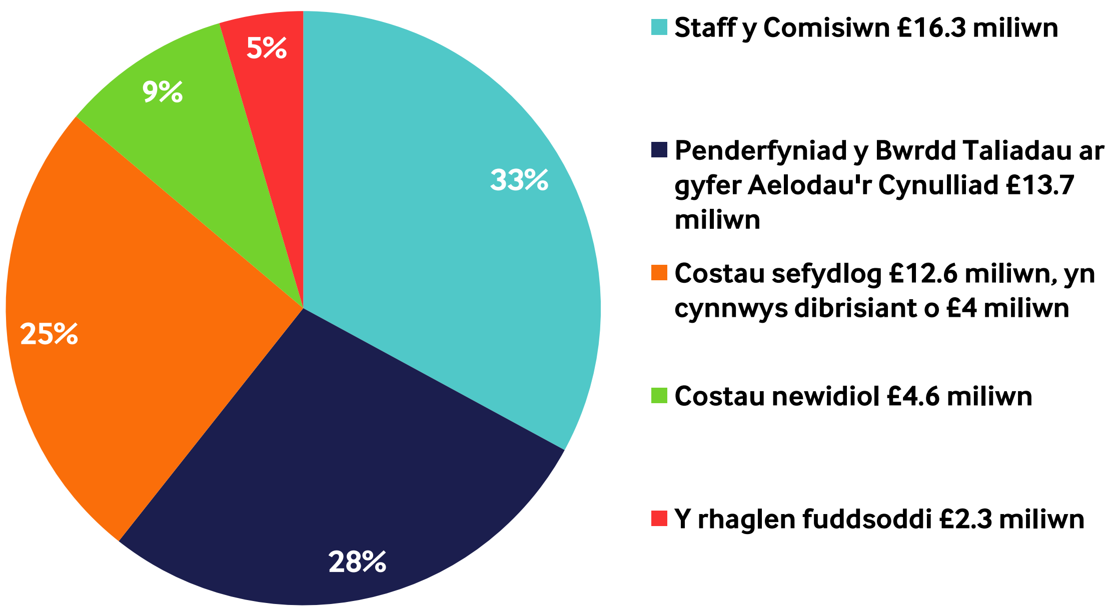

03. Y Pedwerydd Cynulliad - ar waith

Roedd y cynlluniau cyllidebol tair blynedd a nododd y Comisiwn y llynedd yn pennu'r ymrwymiad a ganlyn inni:

– cryfhau'r cyngor a'r gwasanaethau arbenigol fel y bydd y gwaith o graffu ar bolisi, cyllid a deddfwriaeth Llywodraeth Cymru yn fwy treiddgar, yn fwy adeiladol ac yn fwy deallus;
– sicrhau bod gan Aelodau unigol y cymorth sydd ei angen arnynt i hyrwyddo eu cynigion eu hunain ar gyfer newid polisi a newid deddfwriaethol; a
– chreu amgylchedd a fydd yn galluogi'r cyhoedd yng Nghymru i gymryd mwy a mwy o ran yng ngwaith y Cynulliad.

Mae strategaeth y Comisiwn ynghylch buddsoddi yn y dyfodol, er gwaethaf y cefndir ariannol ac economaidd anodd, wedi ein galluogi i gyflawni i'r Cynulliad heb danseilio'r gwerthoedd a'r ansawdd sy'n bwysig i'r Aelodau. Mae sicrhau gwerth am arian drwy ein holl wasanaethau yn sail i'n strategaeth, ynghyd â chadw at ein cyfrifoldebau cyfansoddiadol a chorfforaethol o ran sicrhau bod gan Aelodau'r Cynulliad bopeth sydd ei angen arnynt i gyflawni eu gwaith o ddeddfu, craffu a chynrychioli ar ran pobl Cymru.

Ers Mis Mai 2011:

255
Oriau yn y Cyfarfod Llawn

209
Cyfarfodydd pwyllgor

18
Ymchwiliadau a gwblhawyd eisoes gan bwyllgorau

22
Ymchwiliadau y mae pwyllgorau yn eu cynnal ar hyn o bryd

Ym mlwyddyn gyntaf y Pedwerydd Cynulliad, cynhaliwyd 59 Cyfarfod Llawn a 209 o gyfarfodydd pwyllgor. Mae pedwar Bil wedi'u cyflwyno yn y Cynulliad hwn hyd yma; roedd 18 o ymchwiliadau pwyllgor eisoes wedi'u cwblhau, ac mae 22 arall yn mynd rhagddynt. Wedi blwyddyn o Gynulliad pum mlynedd, mae'r rhain eisoes yn cwmpasu trawstoriad eang o bynciau.

Rydym wedi cefnogi newid sylweddol i strwythur pwyllgorau'r Cynulliad sy'n golygu bod dwy agwedd ar waith y pwyllgorau, sef cynnal ymgynghoriadau a dwyn y Llywodraeth i gyfrif drwy graffu ar bolisi a deddfwriaeth. Mae hyn yn galluogi'r Aelodau i ddatblygu arbenigedd dros amser ynglŷn â phwnc penodol, ac mae'n gwneud y gorau o'r amser a nifer yr Aelodau sydd ar gael mewn deddfwrfa gymharol fach. Mae hefyd yn ei gwneud yn haws i randdeiliaid ymgysylltu â phwyllgorau ynghylch deddfwriaeth a pholisi sy'n ymwneud â phynciau y mae ganddynt ddiddordeb ynddynt.

Mae pwyllgorau'r Pedwerydd Cynulliad yn hynod weithgar, a gaiff ei brofi gan y patrwm sy'n dod i'r amlwg yng nghyfarfodydd y pwyllgorau. Yn ychwanegol at eu cyfarfodydd ffurfiol, mae pwyllgorau'n defnyddio cyfarfodydd anffurfiol ac ymweliadau i lywio'u gwaith. Mae hyn wedi eu galluogi i glywed barn a phrofiadau ystod ehangach o randdeiliaid, y tu hwnt i Gaerdydd.

Mae'r pwyllgorau wedi gweithio mewn ffyrdd newydd ac arloesol, gan gynnwys sefydlu grwpiau gorchwyl a gorffen, naill ai i ystyried pwnc yn fanwl dros gyfnod hir, neu i alluogi nifer fach o aelodau'r pwyllgor i gynnal ymchwiliadau byr, manwl i bynciau penodol. Mae'r defnydd a wneir o is-bwyllgorau ffurfiol wedi cynyddu o'i gymharu â'r Trydydd Cynulliad, a bu grwpiau gorchwyl a gorffen yn cynnal ymchwiliadau penodol sy'n amrywio o asesu dyfodol y cyfryngau yng Nghymru i gynnig gwelliannau i gynigion yr UE i newid y Polisi Amaethyddol Cyffredin a'r Polisi Pysgodfeydd Cyffredin.

Rydym wedi cryfhau'r cymorth a roddir i fusnes ffurfiol y Cynulliad, a hynny drwy sicrhau bod gallu ychwanegol gennym yng nghyswllt gwaith ymchwil a chlercio pwyllgorau, ac rydym wedi gwella trefniadau o ran ymgysylltu â'r cyhoedd. Rydym wedi sicrhau ei bod yn haws cael gafael ar gyngor arbenigol, ac rydym mewn gwell sefyllfa i ddarparu cymorth o ansawdd uchel i Aelodau sy'n bwriadau bwrw ymlaen â'u cynigion deddfwriaethol eu hunain. Mae adnoddau ychwanegol wedi'u neilltuo i gryfhau gwasanaethau a gynigir yng nghyswllt dadansoddi ariannol a gwaith craffu, i alluogi'r Cynulliad i graffu'n fwy effeithiol ar gynigion Llywodraeth Cymru o ran gwariant, a'r costau y mae wedi'u cyfrifo.

Mae'r cymorth a roddir i waith craffu yn y pwyllgorau wedi'i wella hefyd oherwydd iddynt fanteisio mwy ar wybodaeth arbenigol allanol; penodwyd mwy o arbenigwyr allanol yn 2012 hyd yma nag a wnaed mewn unrhyw flwyddyn lawn arall. Daw yr arbenigwyr hyn o amryw o feysydd, gan gynnwys y byd academaidd a sefydliadau arbenigol.

Dros y 12 mis diwethaf, mae ein rhaglen Sesiynau'r Pierhead wedi denu siaradwyr sy'n adnabyddus yn rhyngwladol ac yn uchel eu proffil, gan gynnwys Dr Rowan Williams, Archesgob Caergaint; Helen Clark, cyn-Brif Weinidog Seland Newydd; a Noam Chomsky, ieithydd ac ysgolhaig adnabyddus.

Mae ystod o weithgareddau datblygu proffesiynol wedi'u darparu i Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth. Roedd y gweithgareddau hyn yn cynnwys ystyried dulliau o graffu a holi, gwaith craffu deddfwriaethol, ysgrifennu a chyflwyno areithiau, a sgiliau ymchwilio, a chynhaliwyd sesiynau cynefino i staff cymorth newydd, gan gynnwys sesiwn ynghylch deall busnes y Cynulliad. Gall yr Aelodau a'u staff cymorth hefyd gael eu cefnogi i ennill rhagor o gymwysterau os bydd y rhain yn cyfrannu'n uniongyrchol at swydd yr unigolyn a dibenion strategol y Cynulliad. Mae'r rhaglen datblygiad proffesiynol parhaus wedi cael ei chydnabod gan gyrff seneddol eraill, sy'n awyddus i weithredu yn yr un modd.

Gwnaethom lansio'r Cynllun Prentisiaethau yn ddiweddar, ac rydym yn datblygu lleoliadau i fyfyrwyr israddedig ac ôl-raddedig, ynghyd â rhaglen secondiadau a chysgodi swyddi fwy eang. Daw hyn â chyfleoedd i fanteisio ar sgiliau arbenigol am gyfnod penodol, ac mae'n ein galluogi i ddysgu gan sefydliadau eraill.

Mae'r gwaith o ddarparu ein gwasanaethau wedi'i seilio ar lywodraethu da. Mae hyn yn cwmpasu'r modd y gwnawn benderfyniadau; sut yr ydym yn rheoli cyllidebau a pherfformiad; a'r modd yr ydym yn cael ein sicrhau bod ein trefniadau gweithio yn addas i'r diben:

- am y bumed flwyddyn yn olynol, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi cymeradwyo Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Comisiwn;

- mae ein haeddfedrwydd yng nghyswllt arferion rheoli risgiau effeithiol wedi ein galluogi i symleiddio ac ad-drefnu ein fframwaith rheoli risgiau;
- o ganlyniad i'r ffaith ein bod wedi cryfhau trefniadau caffael a rheoli cytundebau, rydym bellach yn cael mwy am ein cytundebau.

Yn ei adroddiad ar ein Cyllideb ddrafft, argymhellodd y Pwyllgor Cyllid y dylem gyhoeddi dangosyddion perfformiad blynyddol. Rydym yn cytuno y byddai hyn yn ychwanegu at dryloywder ac atebolrwydd gwaith y Comisiwn. Un o themâu ein rhaglen Gwerth am Arian yw gwella gwybodaeth rheoli fel y gellir deall yn well y gweithgareddau a'r costau sydd ynghlwm wrth ddarparu gwasanaethau'r Cynulliad. Fel rhan o'r gwaith hwn, rydym felly yn bwriadu cyhoeddi, erbyn diwedd y flwyddyn ariannol hon, gyfres o ddangosyddion perfformiad blynyddol y gellir eu defnyddio i fonitro ein perfformiad drwy gydol 2013-14.

04. Gwasanaethau Seneddol o'r Radd Flaenaf

Mae ein staff yn elfen allweddol o'r gwaith o ddarparu gwasanaethau o'r radd flaenaf.

Mae ein 60 Aelod Cynulliad yn ysgwyddo cyfrifoldeb a braint sylweddol wrth gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, deddfu ar gyfer Cymru, a dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif. Mae gan aelodau'r cyhoedd yng Nghymru ddisgwyliadau mawr - maent yn disgwyl y bydd eu Haelodau Cynulliad yn gwella bywydau pawb sy'n byw yng Nghymru. Mae angen staff a gwasanaethau arbenigol o ansawdd uchel ar Aelodau i'w galluogi i gyflawni'r disgwyliadau hyn.

Y rhaglen ddeddfwriaethol a mynd i'r afael â materion Ewropeaidd

Nododd dogfen y gyllideb y llynedd ddau faes lle y byddai angen adnoddau penodol i ddiwallu anghenion a oedd yn datblygu - rhaglen ddeddfwriaethol gynhwysfawr ac uchelgeisiol yn sgîl pwerau deddfu newydd y Cynulliad; ac ymdrin i raddau mwy â materion deddfwriaethol yr Undeb Ewropeaidd o ganlyniad i brotocol sybsidiaredd Cytuniad Lisbon.

Er bod y rhaglen ddeddfwriaethol wedi datblygu'n raddol, bellach mae nifer y Biliau sy'n cael eu cyflwyno gan Lywodraeth Cymru (a chan Gomisiwn y Cynulliad ac Aelodau unigol) yn cynyddu, ac mae'n amlwg y bydd nifer y Deddfau a fydd wedi'u cymeradwyo erbyn diwedd y Pedwerydd Cynulliad yn sylweddol uwch na nifer y Mesurau a gymeradwywyd yn y Trydydd Cynulliad, sef 22. Fodd bynnag, un rhan o'r darlun yn unig yw hyn.

Fel y rhagwelwyd, bu datblygiad amlwg yng nghymhlethdod ac uchelgeisiau deddfwriaeth y Cynulliad, sy'n adlewyrchu natur gynhwysfawr y pwerau deddfu newydd. Hefyd, fel y rhagwelodd y Comisiwn ar ddechrau'r Pedwerydd Cynulliad, mae'r gofynion ymarferol sydd ynghlwm wrth gefnogi'r Aelodau yn effeithiol i graffu ar ddeddfwriaeth yn cynyddu, a hynny o ran eu nifer a'u cymhlethdod. O dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, mae dyletswydd gyfreithiol ar y Comisiwn i ddarparu'r staff a'r gwasanaethau sydd eu hangen i gynorthwyo'r Cynulliad i gyflawni'r gofynion hyn.

Byddwn yn sicrhau bod gan bwyllgorau yr adnoddau angenrheidiol i weithredu'n effeithiol ac yn greadigol.

Cafwyd prawf hefyd o allu'r Cynulliad i ymgysylltu'n effeithiol â materion Ewropeaidd. Cafodd sylwadau'r Cynulliad am gynnig gan Gomisiwn yr UE ynghylch cyfarwyddeb ar gaffael eu mabwysiadau gan Dŷ'r Cyffredin a'u cyflwyno i Gomisiwn yr UE ddechrau 2012. Drwy hyn, parhawyd i godi proffil y Cynulliad o ran ei allu i gyfrannu'n effeithiol at y broses o wneud penderfyniadau yn yr UE sy'n effeithio ar Gymru. Mae'n anochel y bydd nifer y cyfleoedd i barhau i ddatblygu gwaith y Cynulliad sy'n ymwneud â'r UE yn cynyddu.

Argymhellodd adroddiad y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar y pwerau a roddir i Weinidogion Cymru yng nghyfreithiau'r DU y dylai'r Comisiwn adolygu'r adnoddau sydd ar gael i bwyllgorau'r Cynulliad yn gyson i'w helpu i ystyried a blaenoriaethu gwaith ar Femoranda Cydsyniad Deddfwriaethol.

Mae'r Comisiwn wedi ymrwymo i ddarparu'r adnoddau sydd eu hangen i ymateb yn gadarnhaol i bob cyfle. Bydd y Comisiwn yn parhau i sicrhau bod y capasiti angenrheidiol ar gael o ran y gyfraith, gwaith ymchwil a gweithdrefnau i gynorthwyo'r Cynulliad i ymdrin â llwyth gwaith deddfwriaethol sy'n tyfu: wrth graffu ar Filiau'r Llywodraeth; wrth gynorthwyo Aelodau a phwyllgorau unigol sy'n ceisio datblygu neu hyrwyddo'u cynigion deddfwriaethol eu hunain; ac wrth fynd ar drywydd y cyfleoedd a ddarperir o dan Gytuniad Lisbon mewn perthynas â materion sy'n ymwneud â sybsidiaredd.

Gwella gwaith craffu

Mae gwaith craffu Aelodau'r Cynulliad yn un o'r prif ddulliau o sicrhau bod Llywodraeth Cymru yn atebol i bobl Cymru am ei pholisïau a'r broses o'u rhoi ar waith, ac wrth ystyried a yw gwasanaethau cyhoeddus yn cyflawni'r canlyniadau a fwriedir.

Mae'r Llywydd wedi newid y ffordd y mae Cyfarfod Llawn y Cynulliad yn gweithredu yn hyn o beth. Er enghraifft, bellach caiff amser penodedig ei neilltuo bob wythnos i arweinwyr y pleidiau holi'r Prif Weinidog, ac mae gan Aelodau Cynulliad unigol gyfleoedd yn aml i fynd i'r afael â'r materion sydd fwyaf pwysig iddynt hwy a'u hetholwyr drwy gyflwyno'r pynciau a fydd yn destun dadl.

Mae defnyddio mwy o gynghorwyr arbenigol mewn pwyllgorau wedi cynnig safbwynt allanol iddynt ynghylch eu gwaith, ac mae wedi eu galluogi i gael gafael ar wybodaeth arbenigol a phenodol iawn am bynciau arbennig. Byddwn yn parhau i greu adnodd ar ffurf cynghorwyr arbenigol sy'n galluogi'r pwyllgorau i fanteisio ar ystod eang o sgiliau arbenigol.

Mae ansawdd ac ystod y dystiolaeth a gaiff ei thrafod gan bwyllgorau yn hollbwysig o ran sicrhau y gallant wneud argymhellion gwybodus ac sydd wedi'u seilio ar dystiolaeth. Rydym yn datblygu ffyrdd mwy arloesol o ymgysylltu â gwaith y pwyllgorau drwy gyfrwng staff cyfathrebu'r Comisiwn, i sicrhau bod yr Aelodau a'r cyhoedd yn cael budd o'r amrywiaeth o arbenigedd mewnol yr ydym yn ei ddarparu.

Mae adnoddau ychwanegol wedi'u neilltuo i gryfhau gwasanaethau a gynigir yng nghyswllt dadansoddi ariannol a gwaith craffu. Dyma'r prif nodau:

- Cefnogi ac annog gwaith mwy effeithiol gan bwyllgorau'r Cynulliad o graffu ar ddeddfwriaeth a pholisïau'r Llywodraeth o safbwynt ariannol;
- Cynnal cyfarfodydd briffio ar y prif feysydd sydd o ddiddordeb cyfredol a datblygu'r gallu i gyfrifo costau cynigion amgen ynghylch gwariant;
- Darparu mwy o adnoddau at ddibenion cyfrifo costau Biliau a gaiff eu harwain gan y Cynulliad, er mwyn sicrhau y defnyddir methodoleg fwy cadarn;

– Gwella gwasanaeth ymholiadau'r gwasanaeth ymchwil o ran ei gwmpas a thrylwyredd y dadansoddiadau; a
– Darparu papurau briffio sy'n dadansoddi prif feysydd gwariant y Llywodraeth, a mwy o wybodaeth a dadansoddiadau am faterion economaidd a'r farchnad lafur.

Llywodraethu cadarn a lle gwych i weithio

Rhaid i'r Comisiwn ganfod cydbwysedd rhwng ei adnoddau ariannol a'r ffaith y disgwylir mwy a mwy gan y Cynulliad a'i Aelodau. Mae ymdeimlad cryf ar draws gwasanaethau'r Cynulliad eu bod yn gyfrifol am gyllid cyhoeddus a bod angen gwario arian y cyhoedd yn ddoeth. Bydd y Comisiwn yn parhau i fynd ar drywydd arbedion effeithlonrwydd a gwerth am arian, ond ni fydd yn tanseilio ansawdd y gwasanaethau hanfodol y mae'n gwbl deg i'r Cynulliad eu darparu i bobl Cymru.

Gan edrych tua'r dyfodol, bydd angen ailbennu'r cytundebau yng nghyswllt ein systemau rheolaeth gorfforaethol ym meysydd cyllid a chyfrifyddu, Adnoddau Dynol a'r gyflogres, a byddwn yn defnyddio'r cyfle buddsoddi hwn i ailgynllunio prosesau, cyfuno systemau lle y bo'n fuddiol gwneud hynny, ac i sicrhau gwell gwerth am arian.

Rydym wedi cryfhau'r broses lywodraethu ym maes caffael, a bellach hoffem wneud rhagor i hyrwyddo egwyddorion caffael cynaliadwy – mwy o gyfleoedd i fusnesau bach a chanolig, lleihau'r effaith amgylcheddol, a defnyddio cytundebau fframwaith yn fwy aml, pan fydd yn briodol gwneud hynny.

A ninnau'n Fuddsoddwr Safon Aur Mewn Pobl, ac oherwydd inni gael ein rhoi yn yr 20fed safle ar restr Stonewall o'r 100 cyflogwr gorau yn y DU i staff sy'n lesbiaidd, hoyw neu'n ddeurywiol, rydym yn falch o gael gweithlu sy'n angerddol ynghylch gwasanaethu'r Cynulliad Cenedlaethol.

Mae ein cynigion cyllidebol yn sicrhau y gallwn gamu ymhellach – wrth hyrwyddo datblygu proffesiynol i'r Aelodau a'r staff; wrth ddefnyddio secondiadau a threfniadau cysgodi i rannu arferion da ag eraill; ac wrth ddarparu prentisiaethau a lleoliadau seneddol i fyfyrwyr israddedig sy'n dymuno cael cyfle o'r fath.

Mae gennym nifer o lwyddiannau ym maes hyrwyddo cydraddoldeb, ac mae ein Cynllun Cydraddoldeb newydd wedi creu Cronfa Fynediad, a gaiff ei rheoli'n ganolog, i roi cymorth ychwanegol i Aelodau'r Cynulliad i ymgysylltu ag etholwyr sydd ag anghenion amrywiol.

Cafodd Bil Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Ieithoedd Swyddogol) ei gyflwyno i'r Cynulliad gan y Comisiwn ar 30 Ionawr 2012, a chwblhaodd y Cynulliad ei ystyriaeth o'r Bil ar 3 Hydref 2012. Bydd y ddeddfwriaeth yn rhoi sail statudol gadarn a chlir i ddyletswyddau'r Cynulliad a'r Comisiwn mewn perthynas â darparu gwasanaethau dwyieithog.

Bydd Cynllun Ieithoedd Swyddogol y Comisiwn yn amlinellu'r gwasanaethau a fydd yn sail i'r Bil, a bydd y Comisiwn yn ei ystyried ar ôl i'r Cynulliad ystyried y Bil.

Caiff y gwaith o gyflawni ein rhaglen Gwerth am Arian ei gefnogi gan KPMG, a hynny er mwyn parhau i fwrw ymlaen â'n tri nod, sef:

– Symleiddio prosesau i sicrhau bod gwasanaethau'r Cynulliad mor effeithiol â phosibl ac i wella'r modd yr ydym yn defnyddio adnoddau;
– Manteisio i'r eithaf ar gaffael a'r broses o reoli cytundebau'n gadarn, a sicrhau eu bod yn creu cymaint o arbedion â phosibl o ran cost; a
– Gwella gwybodaeth reoli er mwyn deall yn well weithrediadau gwasanaethau'r Cynulliad, eu costau, a'r hyn sy'n sail i'r costau hynny.

Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth sy'n nodi ym mha feysydd y caiff costau eu lleihau o ganlyniad i'r rhaglen Gwerth am Arian yn Atodiad 1.

Gwasanaethau Seneddol o'r Radd Flaenaf - cost 2013-14: £14.9 miliwn.

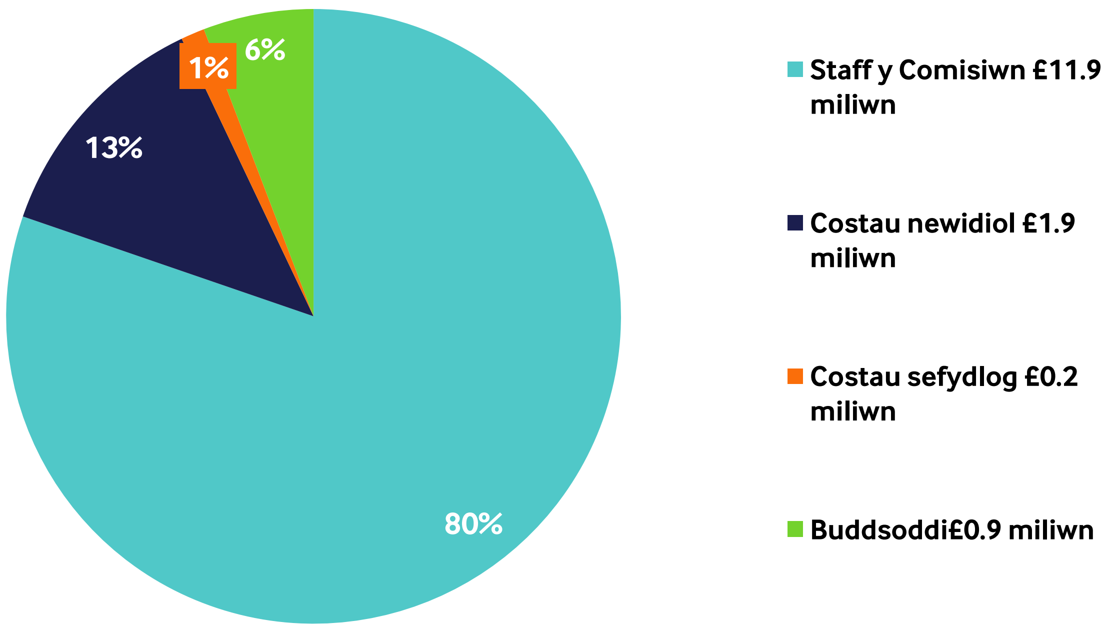

Mae gennym nifer o lwyddiannau ym maes hyrwyddo cydraddoldeb, ac mae ein Cynllun Cydraddoldeb newydd wedi creu Cronfa Fynediad, a gaiff ei rheoli'n ganolog, i roi cymorth ychwanegol i Aelodau'r Cynulliad i ymgysylltu ag etholwyr sydd ag anghenion amrywiol.

05. Buddsoddiadau Strategol mewn TGCh

Mwy na

2,250,000

Tudalennau o wefan y Cynulliad yr edrychwyd arnynt yn y 12 mis diwethaf

Mwy na

275,000

Ymwelwyr i wefan y Cynulliad yn y 12 mis diwethaf.

Mwy na

10,000

Dilynwyr ar Twitter

Mae'r Cynulliad yn adnabyddus am ei arloesedd o ran defnyddio technoleg i gefnogi gwaith seneddol. Mae ein seilwaith TGCh a chlyweledol yn galluogi dinasyddion Cymru i ymgysylltu a rhyngweithio â'r Cynulliad, boed drwy gyfrwng Senedd TV, gwefan gynhwysfawr y Cynulliad, neu drwy ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol.

Mae'r seilwaith TGCh yn darparu gwybodaeth a gwasanaethau hanfodol i fwy na 700 o ddefnyddwyr, ar ystâd y Cynulliad ym Mae Caerdydd ac mewn swyddfeydd rhanbarthol ac etholaethol ledled Cymru. Caiff y seilwaith cymhleth hwn ei gynnal a'i gefnogi gan Atos, drwy gyfrwng cytundeb Merlin, yr ydym yn ei rannu ar hyn o bryd â Llywodraeth Cymru. Atos hefyd yw prif ddarparwr y Cynulliad ym maes newid TGCh a datblygu systemau newydd. Gall y drefn bresennol greu heriau i'r Cynulliad ac i Atos fel ei gilydd, a gall ei gwneud yn anodd i'r gwasanaeth gwrdd ag anghenion a disgwyliadau'r Aelodau a'r Comisiwn yn gyson.

Mae'r Comisiwn wedi llwyddo i sicrhau y bydd cyfle naill ai i barhau'n rhan o gytundeb TGCh Llywodraeth Cymru neu i fabwysiadu trefniadau newydd. Bydd y penderfyniad ar ddarpariaeth yn y dyfodol yn cael ei wneud yn ystod 2012-13 ac, os bydd angen newid mawr, bydd angen buddsoddi er mwyn trosglwyddo'n llwyddiannus. Nid yw'n glir eto faint o newid y byddai ei angen, ond mae'r gyllideb yn cynnwys amcangyfrif rhesymol.

Byddwn yn mynd ati i wella ein sianeli ar y rhyngrwyd, fel ein proffilau ar Twitter a Facebook, a'n platfformau fideo a delweddau, sef Flickr, Vimeo a YouTube. Mae'r dulliau hyn yn ategu dulliau mwy traddodiadol o ymgysylltu â'r cyhoedd, ac maent yn gwella ein gallu i roi gwybodaeth i gynulleidfa ehangach a gwahanol wrth inni gyflawni ein gwaith. Maent hefyd yn ein galluogi i roi ymatebion a gyflwynwyd fel rhan o ymgynghoriadau i bwyllgorau mewn fformatiau gwahanol, ee deunydd fideo o grwpiau ffocws, sy'n cael eu hystyried yn aml gan y rhai yr ydym yn ymgysylltu â hwy yn haws eu defnyddio ac yn fwy effeithlon.

Bu'r Senedd yn gweithredu ers chwe blynedd bellach, ac mae llawer o'r seilwaith TGCh gwreiddiol yn cyrraedd, neu wedi cyrraedd, y pwynt pan fo angen ei adnewyddu er mwyn sicrhau y gall y Cynulliad barhau i weithredu'n effeithiol ac yn effeithlon. Mae rhywfaint o'r gwaith hwn eisoes wedi cychwyn. Er enghraifft, mae gwaith yn mynd rhagddo fesul cam i ddiweddaru'r Siambr, yr ystafelloedd pwyllgora a'r ardaloedd cyhoeddus o dan raglen adnewyddu y Senedd.

Yn olaf, rydym yn datblygu strategaeth a fydd yn diffinio'r modd yr ydym yn defnyddio TGCh dros y pum mlynedd nesaf, a thu hwnt. Bydd y strategaeth hon yn sicrhau y bydd buddsoddiadau yn y dyfodol ym maes TGCh yn parhau i gyd-fynd ag anghenion busnes y Cynulliad a'i anghenion o ran ymgysylltu, er mwyn sicrhau y caiff y buddsoddiadau hyn eu targedu'n ddoeth a'u bod yn creu budd.

Cost TGCh yn 2013-14: £6.7 miliwn

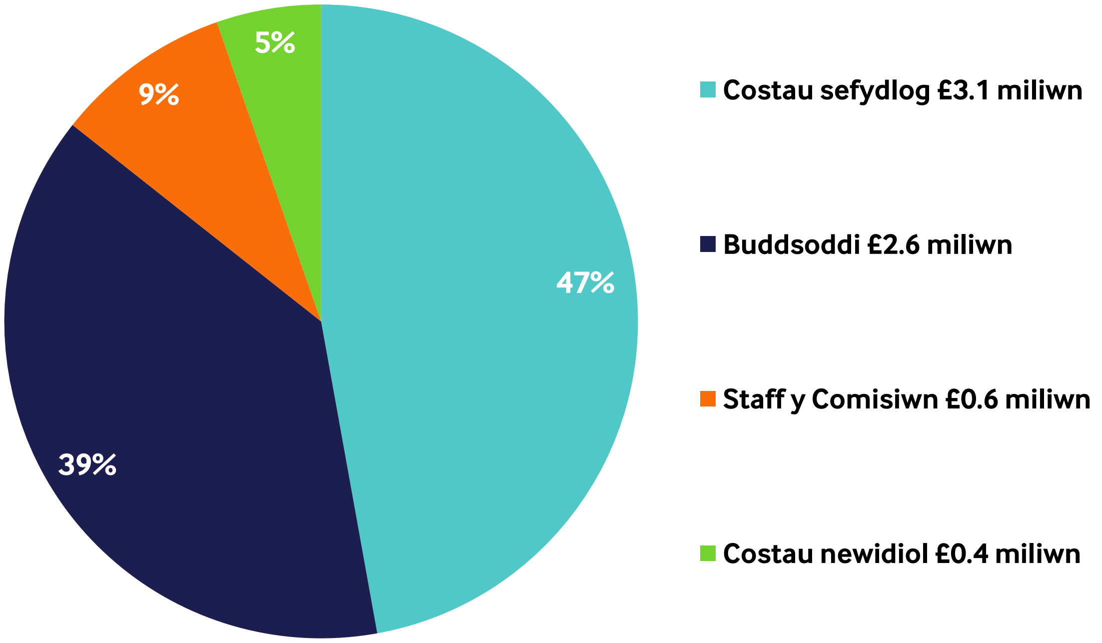

Bydd rhagor o fuddsoddi yn nhechnoleg gwybodaeth a chyfathrebu'r Senedd yn hanfodol dros y tair blynedd nesaf i sicrhau bod ein seilwaith technolegol yn gallu cefnogi ein hanghenion busnes yn well.

06. Man Cyfarfod i Gymru

1.2 miliwn

Ymwelwyr a groesawyd i'r Senedd a'r Pierhead

670

Digwyddiadau a gynhelir bob blwyddyn

Mae'r Cynulliad yn fan cyfarfod a gaiff ei gydnabod yn rhyngwladol, a bu'r Senedd a'r Pierhead yn gyrchfan i 1.2 miliwn o ymwelwyr hyd yma; ni yw cartref gwleidyddiaeth genedlaethol yng Nghymru. Gan fod y Cynulliad yn fan lle y gellir ymgysylltu â democratiaeth Cymru, rhaid iddo fod yn hygyrch i bawb ac estyn croeso iddynt; rhaid iddo fod yn lle diogel i ymweld ag ef, a rhaid iddo gynnig profiad rhagorol.

Caiff ystâd y Cynulliad ei defnyddio drwy gydol y flwyddyn i gynnal digwyddiadau cyhoeddus a phreifat, sy'n amrywio o gyfarfodydd, lansiadau a chynadleddau i arddangosfeydd, gan gynnig llwyfan i bobl dawnus Cymru. Rydym yn darparu mannau cyfarfod i ddathliadau ar raddfa fawr, gan gynnwys dathliadau Dydd Gŵyl Dewi a Diwrnod Rhyngwladol y Menywod, ac yn cynnal rhai ohonynt ein hunain. Ymysg yr ymwelwyr yr ydym yn eu croesawu mae Ei Mawrhydi y Frenhines, a Phrif Weinidog a Dirprwy Brif Weinidog y DU. Nid yw'r rhai sy'n ymweld â ni yn dod o wahanol rannau o Gymru yn unig; dônt o bedwar ban byd. Mae pob un o'n hymwelwyr yn arbennig – ac rydym wedi croesawu, er enghraifft, Côr Plant *Destiny Africa* o Kampala yn Uganda; Llywydd y Comisiwn Ewropeaidd; Ei Fawrhydi y Brenin Letsie III o Lesotho; Arlywydd Estonia; a Llysgenhadon ac Uchel Gomisiynwyr o bob ran o'r byd. Caiff dros 30,000 o ymwelwyr eu croesawu i'n hystâd drwy dderbynfa Tŷ Hywel bob blwyddyn. Mae dros hanner yr ymwelwyr hyn yn blant neu'n bobl ifanc, a byddant yn aml mewn grwpiau mawr ac yn cymryd rhan yn ein rhaglen addysg yn Siambr Hywel.

Byddwn yn defnyddio ein caffi a'n siop newydd i'r cyhoedd yn y Senedd i arddangos ac i werthu cynnyrch o Gymru mewn ffyrdd sydd â chyswllt â'r Cynulliad ac sy'n ategu ei waith. Bu angen buddsoddi rhywfaint o gyfalaf er mwyn cyfuno'r caffi a'r siop. Gwelwyd cynnydd mawr eisoes yn yr incwm a geir o werthiant, ac mae wedi ein galluogi i arbed costau staffio.

Bu'r Pierhead yn helpu Cymru i ffurfio ei hunaniaeth yn hwyr yn y bedwaredd ganrif ar bymtheg; erbyn hyn, ei nod yw rhoi gwybodaeth i genhedlaeth newydd, eu cynnwys, a'u hysgogi i greu Cymru'r dyfodol. Drwy gyfrwng ein cytundeb â Chanolfan Llywodraethiant Cymru ym Mhrifysgol Caerdydd, mae'r Pierhead yn dod yn ganolbwynt i rwydwaith polisi cyhoeddus Cymru gyfan sy'n dod â phum prifysgol Grŵp Dydd Gŵyl Dewi ynghyd, sef y prifysgolion a ganlyn yng Nghymru lle y gwneir gwaith ymchwil dwys: Caerdydd, Abertawe, Aberystwyth, Bangor a Morgannwg. Bydd hyn yn sicrhau y gall y Cynulliad fanteisio i'r eithaf ar arbenigedd a gwybodaeth academaidd yng Nghymru i lywio'r drafodaeth ddemocrataidd ar faterion polisi cyhoeddus.

Bydd Canolfan Llywodraethiant Cymru yn darparu cefnogaeth well i raglenni ac ymchwiliadau penodol pwyllgorau'r Cynulliad, gan archwilio sut y gall polisi ac arferion y Cynulliad helpu i gryfhau cymdeithas sifil, a thrwy werthuso trefniadau'r Cynulliad ynghylch ystyried materion Ewropeaidd.

Rydym yn un o'r ychydig seneddau yn y byd sydd â dyletswydd i weithio'n gynaliadwy. Er 2009, bu'r Cynulliad yn gweithio tuag at y nod o ddod yn sefydliad carbon isel erbyn 2015. Ein gweledigaeth yw lleihau allyriadau ynni 40 y cant, a lleihau allyriadau a gaiff eu creu drwy deithio ar fusnes 15 y cant.

O ganlyniad i fuddsoddi parhaus yn seilwaith ein hadeiladau ac yn ein systemau rheoli, ynghyd â'r diwylliant sy’n bodoli ar draws y Cynulliad o fod yn ystyriol o'r amgylchedd, rydym wedi gwneud cynnydd rhagorol yn erbyn ein targedau ym maes cynaliadwyedd.

– Rydym wedi lleihau allyriadau ynni 24% dros y pedair blynedd diwethaf,
– Rydym yn ailgylchu 95% o'n gwastraff, ac
– Rydym ar y trywydd iawn o hyd i gyrraedd ein targed ynghylch allyriadau teithio ar fusnes.

Man Cyfarfod i Gymru - cost yn 2013-14: £11.6 miliwn

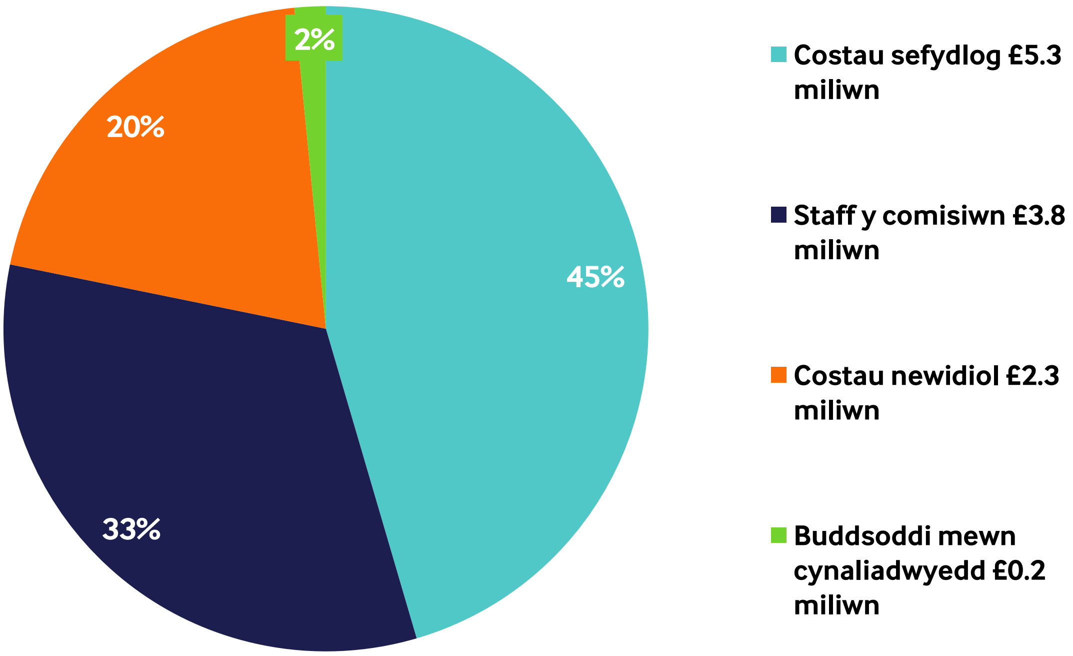

Rhaid inni barhau i gynnal ansawdd uchel ein hadeiladau er mwyn rhoi profiad gwych i'n hymwelwyr, a rhaid inni sicrhau bod staff yno i'w croesawu. Rydym yn ystyried hon yn flaenoriaeth allweddol.

07. Y gyllideb i ariannu Penderfyniad y Bwrdd Taliadau Annibynnol ar gyfer Aelodau'r Cynulliad

Cyllideb 2013-14

£13.7 miliwn

Cyfrifoldeb Bwrdd Taliadau y Cynulliad Cenedlaethol yw penderfyniadau ynghylch cyflog a chostau Aelodau'r Cynulliad; sefydlwyd y Bwrdd gan ddeddfwriaeth y Cynulliad yn 2010. Mae'r Bwrdd yn gwbl annibynnol ar y Cynulliad, ac felly nid oes gan Aelodau'r Cynulliad rôl uniongyrchol o ran pennu eu cyflogau eu hunain, cyflogau eu staff na'r symiau y gellir eu had-dalu am gostau swyddi a chostau eraill. Caiff penderfyniadau'r Bwrdd eu cyhoeddi ym Mhenderfyniad Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a, thrwy statud, cyfrifoldeb y Comisiwn yw sicrhau bod y cyllid angenrheidiol ar gael i dalu'r costau sy'n deillio o'r Penderfyniad.

Y llynedd, penderfynodd y Bwrdd bennu cyflog sylfaenol o £53,852 i Aelodau'r Cynulliad, ac fe'i rhewodd ar y lefel honno, ynghyd â lwfansau deiliaid swyddi, tan o leiaf 2015. Yn sgîl hyn, mae'r costau a ragwelwyd ar gyfer y cyfnod pedair blynedd rhwng 2011 a 2015 wedi'u lleihau fel a ganlyn:

– rhewi cyflogau,£1.5 miliwn.
– rhewi lwfansau deiliaid swyddi, £0.4 miliwn;
– costau swyddfa a chostau eraill, £0.2 miliwn.

Erbyn 2013-14, bydd y Bwrdd Taliadau wedi cwblhau ei arolwg o rwydwaith staffio Aelodau'r Cynulliad, gan gynnwys cyflogau staff cymorth, a all effeithio ar Gyllideb y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad.

Fel y nodwyd yn y Penderfyniad, mae gan Aelodau'r Cynulliad fynediad at gostau swyddfa a chostau eraill, i dalu am:

– redeg swyddfa ac ymgysylltu ag etholwyr;
– cyflogau a chostau teithio eu staff cymorth eu hunain;
– llety preswyl yng Nghaerdydd, lle y bo angen, i'r rhai sy'n gymwys;
– costiau teithio yr oedd yn angenrheidiol eu talu i gyflawni dyletswyddau; a
– chefnogaeth i Grwpiau'r Pleidiau.

Yn y graff ar y dudalen nesaf, dangosir canran pob cost.

Hefyd, mae cyllideb ar wahân sy'n darparu ar gyfer newidiadau cyfrifyddol yng nghyswllt cynllun pensiynau'r Aelodau. Caiff y tâl hwn ei adlewyrchu yn y gyllideb AME (Gwariant a reolir yn flynyddol), a ni ddisgwylir iddo newid o'r £0.5 miliwn yn 2012-13.

Cyllideb 2013-14 y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad: £13.7 miliwn

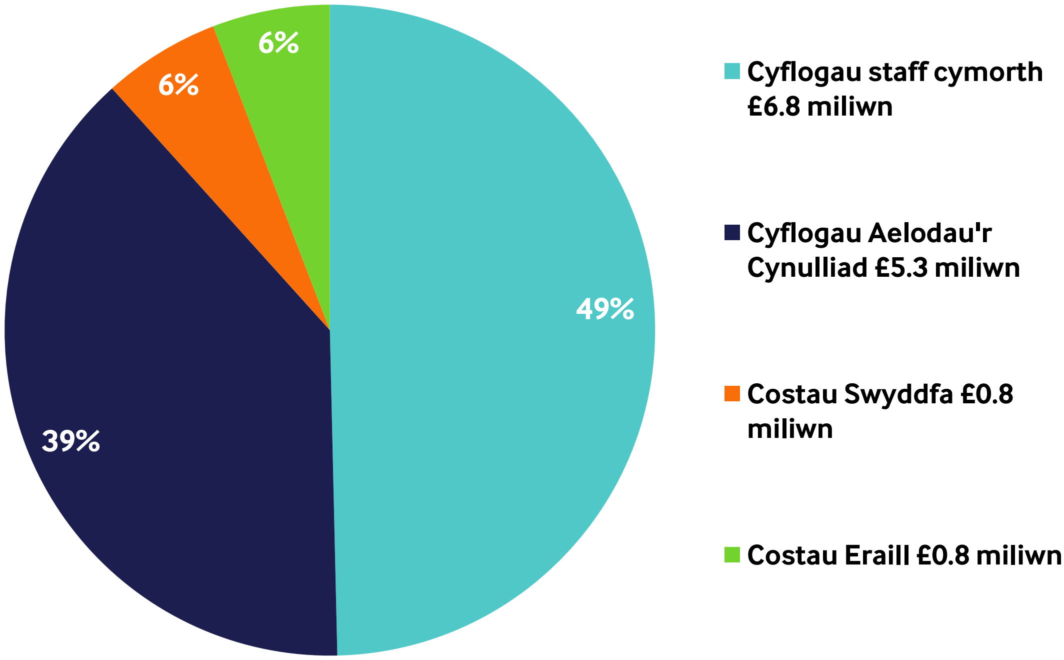

Amcangyfrif o'r gostyniad mewn costau rhwng 2011 a 2015

£2.1 miliwn

---

08. Cwmpas y Gyllideb

01. Caiff y cyflwyniad hwn ar y gyllideb ei osod yn unol â Rheol Sefydlog Rhif 20 y Cynulliad Cenedlaethol er mwyn cynorthwyo'r gwaith o lunio'r cynnig Cyllideb Blynyddol sy'n ofynnol o dan Adran 125 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'r cyflwyniad hwn yn cynnwys gofynion y Comisiwn o ran adnoddau ac arian ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2014, a symiau dros dro ar gyfer y ddwy flynedd ddilynol.

02. Nododd Comisiwn y Cynulliad ei anghenion o ran gwariant yn ei Gyllideb ar gyfer 2012-13, sy'n cwmpasu'r cyfnod tan 2015. Mae cyllideb eleni (£49.5 miliwn) a'r ffigur dros dro ar gyfer 2014-15 (£50.6 miliwn) yn adlewyrchu'r lefelau cyllid hyn, y craffwyd ac y cytunwyd arnynt eisoes. Mae'r Comisiwn yn datblygu'r cynlluniau ar gyfer cyfnod nesaf ei anghenion gwariant er mwyn eu cynnwys yng Nghyllideb 2014-15. Bydd hyn yn ymdrin â'r cyfnod tan 2017 ac yn ystyried argymhelliad y Pwyllgor Cyllid ynghylch lefelau'r cyllidebau ar gyfer 2015-16 a 2016-17.

03. Bydd y Cynnig Cyllideb yn awdurdodi'r adnoddau net sydd i'w defnyddio yng nghyswllt gwasanaethau a dibenion yr Aelodau a Gwasanaethau'r Cynulliad. Mae'r cynnig yn cynnwys uchafswm yr incwm (neu adnoddau cronnus) y gellir eu cadw i'w defnyddio yng nghyswllt y gwasanaethau a'r dibenion hynny yn hytrach na chael eu talu i Gronfa Gyfunol Cymru, a'r swm o arian y bydd angen ei dynnu o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r symiau net y rhagwelir y bydd angen i'r Comisiwn eu talu.

04. Caiff Cyllideb Comisiwn y Cynulliad ar gyfer 2013-14, i ddiwallu'r gofynion hyn, eu nodi yn Nhabl 1 isod.

Tabl 1:	**£000**
Adnoddau ac eithrio adnoddau cronnus i'w defnyddio gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar gostau refeniw a chyfalaf sy'n gysylltiedig â gweinyddu a gweithredu Gwasanaethau'r Cynulliad i gefnogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru ("y Cynulliad); hyrwyddo'r Cynulliad, gan gynnwys taliadau i'r Comisiwn Etholiadol ac eraill; taliadau mewn cysylltiad â'r Comisiynydd Safonau a'r Bwrdd Taliadau; ac unrhyw daliadau eraill sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Cynulliad neu swyddogaethau Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru.	35,750
Adnoddau ar wahân i adnoddau cronnus i'w defnyddio gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru mewn cysylltiad â phenderfyniadau'r Bwrdd Taliadau.	13,700
Cyfanswm yr adnoddau, ac eithrio adnoddau cronnus	*49,450*
Gwariant a reolir yn flynyddol i'w ddefnyddio gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru mewn cysylltiad â darpariaeth bensiwn Aelodau'r Cynulliad	500

Adnoddau cronnus i'w cadw yn unol ag adran 120(2) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ac i'w defnyddio gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a ddaw o: werthu asedau sefydlog ac incwm cyfalaf arall i'w ddefnyddio ar brynu neu gaffael asedau sefydlog; neu incwm rhent; rhoddion; cymorth grant; ailgodi tâl ac incwm o werthu nwyddau masnachol neu wasanaethau eraill a gaiff eu darparu i'r cyhoedd neu i eraill am gostau gweinyddol y Cynulliad.	250
Swm i'w dynnu o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r costau y rhagwelir y bydd angen eu talu yn ystod y flwyddyn mewn cysylltiad â'r gwasanaethau a'r dibenion uchod, ar ôl tynnu derbynebion y gellir eu cadw a'r TAW adferadwy.	45,850

05. Mae Tabl 2 isod yn cysoni'r gofynion adnoddau net â swm yr arian y mae angen ei dynnu o Gronfa Gyfunol Cymru.

Tabl 2 GOFYNION ARIANNOL **£000 oedd**

	2013-14[1]	**2014-15 Dros dro**[1]	**2015-16 Dros dro**[2]
Gofynion Refeniw Net yr Aelodau	13,700	13,900	14,300
Gofynion Refeniw Net y Comisiwn[3]	35,000	35,698	35,798
Gofynion Cyfalaf Net	750	1,000	500
Darpariaeth bensiwn Aelodau'r Cynulliad (AME)	500	500	500
Addasiadau:			
Dibrisiant	(4,000)	(4,400)	(4,500)
Symudiadau mewn darpariaethau	(500)	(500)	(500)
Symudiadau mewn dyledwyr a chredydwyr	300	0	0
Defnyddio darpariaethau	100	0	0
Gofynion arian net i'w tynnu o Gronfa Gyfunol Cymru	45,850	46,198	46,098

[1] Fel y nodwyd yn nogfen Cyllideb 2012-13.
[2] Cyllideb dros dro sydd wedi'i seilio ar arian parod sefydlog; cynnydd o 0% ar 2014-15.
[3] Cymerir y bydd incwm cronnus o £0.250 miliwn bob blwyddyn.

Atodiad 1 Gwybodaeth Ariannol

Tabl 3: Strategaeth Comisiwn y Cynulliad ynghylch y Gyllideb **£000 oedd**

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Gwasanaethau'r Cynulliad	32,847	31,673	33,477	35,750	36,698
Penderfyniad y Bwrdd Taliadau	13,380	13,034	13,500	13,700	13,900
Cyfanswm y gyllideb (Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)) sydd ei hangen*	**46,227**	**44,707** [4]	**46,977**	**49,450**	**50,598**
Newid o'r flwyddyn flaenorol		(3.3%)	5.1%	5.3%	2.3%
Newid termau real o waelodlin 2010-11		*(6.0%)* [5]	*(3.3%)* [6]	*(0.7%)* [6]	*(0.9%)* [6]

* Mae angen addasiad cyfrifyddu o £0.5 miliwn y flwyddyn ar gyfer Cynllun Pensiwn Aelodau'r Cynulliad. Ers 2010-11, caiff hyn ei ariannu ar wahân drwy'r gyllideb Gwariant a Reolir yn Flynyddol.

Tabl 4: Cost Cynulliad Cenedlaethol Cymru

	2012-13	2013-14
	£miliwn	£miliwn
Staff y Comisiwn	15.4	16.3
Penderfyniad y Bwrdd Taliadau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad	13.5	13.7
Costau sefydlog, gan gynnwys costau dibrisiant	12.2	12.6
Costau newidiol	4.2	4.6
Y Rhaglen Fuddsoddi	1.7	2.3
	47.0	49.5

[4] Nid yw'n cynnwys cyllid etholiadol 2011.
[5] Cynulliad Cenedlaethol Cymru, **GEN-LD8718,** Cynigion Comisiwn y Cynulliad ynghylch Cyllideb 2012-13, 9 Tachwedd 2011 [fel ar 24 Hydref 2012], tudalen 6.
[6] Defnyddir tybiaethau Trysorlys E M 2012-13 2.7% , 2013-14 2.5% a 2014-15 2.5%, fel ar 27 Medi 2012.

Atodiad 1: parhad

(gwybodaeth ychwanegol mewn ymateb i waith craffu'r Pwyllgor Cyllid yng nghyswllt Cyllideb y Comisiwn7)

Tabl 5 Buddsoddi - prosiectau a datblygiadau yn 2013-14	£000 oedd Uchafswm
Gwasanaeth Seneddol o'r Radd Flaenaf	900
System rheolaeth gorfforaethol newydd (Adnoddau Dynol, y Gyflogres, Cyllid)	
Atebion dwyieithog a chofnod clyweledol	
Buddsoddi strategol yn ein gwasanaethau TGCh	2,600
Gwasanaeth TGCh y dyfodol	
Adfywio'r Senedd	
Cronfa Ddigidol	
Wi-Fi ledled yr ystâd ym Mae Caerdydd	
Buddsoddi mewn cynaliadwyedd ac yn ein hadeiladau ar yr ystâd	200
Prosiectau cynaliadwyedd	
Y defnydd a wneir o ofod	

Tabl 6 Y Rhaglen Gwerth am Arian - rhestr o'r arbedion a gyflawnwyd	£000 oedd	£000 oedd
Arbedion anghylchol		
Arbedion a gyflawnwyd yn 2011-12 o ran staff	(647)	
Arbedion gweithredol a gyflawnwyd yn 2011-12	(387)	
Arbedion a gyflawnwyd yn 2012-13 o ran staff (30 Medi)	(252)	
Arbedion gweithredol a gyflawnwyd yn 2012-13 (30 Medi)	(70)	
Arbedion cylchol o 2012-13 sy'n lleihau costau 2013-14		
Newidiadau i ddulliau o ddarparu gwasanaethau:		
TGCh, y Wefan a Darlledu	(195)	
Arlwyo	(27)	
Cyngor arbenigol – amgylcheddol	(20)	
Cynllun ymadael gwirfoddol i staff: 2011-12	(367)	
Newidiadau sy'n codi ar ôl cyd-drafod cytundebau		
Rhentu ffotogopiwyr	(20)	
Cynnal a chadw a glanhau	(35)	
Rheoli'r gyflogres	(5)	
Newidiadau sy'n codi oherwydd gostyngiad mewn anghenion		
Marchnata a chyhoeddusrwydd	(75)	
Cyfleustodau	(24)	
Costau postio a chludo	(5)	
Y gost a symudwyd i'r Gronfa Gyfunol (Y Comisiynydd Safonau)	(26)	(799)

[7] Cynulliad Cenedlaethol Cymru, y Pwyllgor Cyllid, **CR-LD9070: Adroddiad y Pwyllgor ar ei Waith Craffu yng nghyswllt Cyllideb Ddrafft Comisiwn y Cynulliad ar gyfer 2013-14,** 18 Hydref 2012, [fel ar 24 Hydref 2012]

Atodiad 2 Rhestr termau

Asedau Sefydlog
Eitemau a gaiff eu prynu y disgwylir i'w defnyddio am gyfnod hwy na blwyddyn er budd economaidd y busnes, fel tir, adeiladau ac offer.

Bloc Cymru
Hwn yw'r grant bloc a gaiff ei gyfrifo drwy ddefnyddio Fformiwla Barnett ac y bydd Senedd y DU yn pleidleisio arno i'w roi i Ysgrifennydd Gwladol Cymru ar gyfer y cyllid a ddaw i Gymru.

Costau newidiol
Treuliau sy'n newid yn unol â gweithrediadau'r sefydliad.

Credydwr
Sefydliad neu rywun y mae rhwymedigaeth arnoch i dalu iddynt am nwyddau neu wasanaethau a gawsoch.

Cronfa Gyfunol Cymru
Cafodd ei chreu gan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006; mae'n gyfrif banc niwtral a gedwir gan y Tâl-feistr Cyffredinol. Caiff yr arian y pleidleisiodd Senedd y DU arno i'w ddefnyddio gan Lywodraeth Cymru, Comisiwn y Cynulliad, yr Archwilydd Cyffredinol ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ei dalu i'r cyfrif hwn.

Cyfalaf
Gwariant a ddefnyddir fel arfer i brynu ased sefydlog (ee adeilad, offer neu dir) ac y bwriedir iddo fod o fudd i gyfnodau cyfrifyddu yn y dyfodol, neu wariant sy'n cynyddu gallu, effeithlonrwydd neu hyd bywyd ased sefydlog a brynwyd eisoes.

Cyllideb Ddrafft
Mae'n nodi'r adnoddau a'r symiau ariannol a gaiff eu cynnig i'w defnyddio yn y flwyddyn ariannol nesaf, a ffigurau dangosol ar gyfer y ddwy flynedd ariannol ddilynol.

Darpariaeth
Rhwymedigaeth nad yw ei amseriad na'i gyfanswm yn sicr. Caiff cost ei gydnabod yng Nghyfrif Adnoddau'r Comisiwn pan fydd gennym rwymedigaeth gyfredol (boed yn ddeddfwriaethol neu'n ymarferol) o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol, pan fydd yn debygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd i gyflawni'r rhwymedigaeth, a phan ellir gwneud amcangyfrif dibynadwy ynghylch cyfanswm y rhwymedigaeth.

Deddf Llywodraeth Cymru 2006
Deddf Senedd y Deyrnas Unedig sy'n diwygio Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac sy'n ei gwneud yn haws rhoi rhagor o bwerau iddo. Mae'r Ddeddf yn creu system lywodraethu, sydd â gweithrediaeth ar wahân sy'n cynnwys aelodau'r ddeddfwrfa ac sy'n atebol iddi.

Dibrisiant
Dull o fesur y defnydd a wneir o ased sefydlog, dirywiad yn ei gyflwr, neu leihad yn y cyfnod y gellir ei ddefnyddio.

Dyledwr
Sefydliad neu rywun y mae rhwymedigaeth arnynt i'ch talu chi am nwyddau neu wasanaeth yr ydych chi wedi'u darparu iddynt.

Fformiwla Barnett
Fformiwla a ddefnyddir i ddyrannu, i weinyddiaethau datganoledig yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon, gyfran sy'n seiliedig ar y boblogaeth o'r newidiadau sydd wedi'u cynllunio i wariant adrannau Llywodraeth y DU ar wasanaethau cymaradwy.

Gwariant a reolir yn flynyddol (AME)
Dosbarth gwariant a gedwir ar gyfer eitemau y mae'n anos eu rhagweld a'u rheoli. Dim ond i gyflawni'r diben a bennwyd iddo y gellir ei ddyrannu.

Gwerth am Arian
Y broses sy'n llywio'r modd y caiff systemau caffael, prosiectau a phrosesau eu gwerthuso a'u hasesu'n systematig i roi sicrwydd ynghylch addasrwydd, effeithiolrwydd, gofalusrwydd, ansawdd, gwerth a'r modd y caiff camgymeriadau a gwastraff o fathau eraill eu hosgoi, a gaiff ei farnu ar gyfer y sector cyhoeddus yn ei gyfanrwydd

Refeniw/Costau Cynnal
Gwariant cyfredol a ddefnyddir i dalu costau cynnal o ddydd i dydd, fel cyflogau staff a chostau prynu nwyddau a gwasanaethau treuliadwy.

Termau real
Gwerth gwariant ar ôl ei addasu i adlewyrchu chwyddiant prisiau cyffredinol. Mae'n galluogi cymharu ar draws blynyddoedd heb i newidiadau mewn prisiau ddylanwadu ar y ffigurau.